

Tilburg University

De Weg

Korver, Sjaak

Published in:
Tijdschrift voor Begeleidingskunde

Publication date:
2017

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Korver, S. (2017). De Weg. *Tijdschrift voor Begeleidingskunde*, 6(3), 48-49.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

In 1973 begon ik mijn studie theologie aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen. In het laatste jaar van mijn gymnasiumopleiding was mijn toekomstperspectief radicaal veranderd: in plaats van wis- en natuurkunde werd het theologie. Een koerswijziging die ook te maken had met wat Lou Reed en John Cale later in hun lied *Small town* verwoordden: 'Het enige positieve aan een kleine stad is dat je weet dat je er moet vertrekken.' Maar was ik wel vertrokken? Het zoeken naar een logisch en elegant bewijs van een wiskundige stelling had (en heeft) een bijzondere aantrekkingskracht. De confrontatie met de grenzen van het logisch bewijs riep echter vragen op waarop ik geen antwoord vond binnen de wis- en natuurkunde zelf, maar die - hoopte ik - wel aan bod kwamen in de theologie.

De studie was voor een deel teleurstellend. Ik wilde ontsnappen uit een (letterlijke en figuurlijke) small town, maar kwam terecht in nog knellender theologische systemen. Hoe die systemen, concepten en theorieën iets konden zeggen over hedendaagse ervaringen, was mij een raadsel. Het was het rondzingen in een gesloten cirkel, het najagen door een hond van zijn eigen staart. Dat laatste ontstaat meestal uit speelsheid, maar kan ontaarden in obsessief en zelfbeschadigend gedrag.

Een keerpunt was een artikel van Werner Kühnholz (in *Wege zum Menschen*, 1975) dat het nieuwe testament van de bijbel beschrijft als neerslag van het rouwproces van Jezus' leerlingen na diens dood. Dit artikel belichaamt mijn motivatie voor de studie praktische theologie, het werk als geestelijk verzorger en (later) het opleiden van geestelijk verzorgers. Vanuit een psychoanalytisch perspectief benadert de auteur de in de teksten van het nieuwe testament geïncorporeerde ervaringen van de leerlingen. Zij moesten een ingrijpend

De Weg

AFLEVERING 7

Spraak **KÖRVER**

verlies verwerken, afscheid nemen en de draad in hun leven geleidelijk weer oppakken. Kühnholz vergelijkt deze ervaringen en verhalen steeds met onze eigentijdse ervaringen en met gebruiken of rituelen in het kader van verlies, afscheid, rouw en opnieuw beginnen.

Hier is een lijn uitgezet die in mijn studie en loopbaan de rode draad is geworden. In religie, geloof en theologie gaat het om menselijke ervaringen; om diepgaande, ontregelende of beslissende menselijke ervaringen die duiding, verdieping, correctie of een transcendent perspectief verlangen. Ervaringen die diepte, kader en samenhang kunnen krijgen in gesprek met de ervaringen die in de bijbelse en joods-christelijke verhalen, rituelen en overtuigingen zijn verwoord of verbeeld.

Theologie is de reflectie op de manier hoe mensen in steeds weer nieuwe contexten uitdrukking geven aan hun geloof in het heilige, en hoe eerdere verwoordingen van die ervaringen in schrift en traditie perspectief, samenhang of context kunnen bieden. Vanuit dit perspectief heb ik zowel de kandidaats- als doctoraalscriptie geschreven over de parabel van de verloren zoon (Lukas 15, 11-32). Een small town kun je niet in een keer verlaten, het ouderlijk huis evenmin - als dat al lukt.

Na de studie werkte ik aanvankelijk als geestelijk verzorger in een algemeen ziekenhuis, in een periode dat het nog gebruikelijk was om bij crisissituaties of sterfgevallen standaard de pastor of geestelijk verzorger in te schakelen. In die elf jaar heb ik jaarlijks gemiddeld ongeveer 150 van die situaties meegemaakt. In de beginfase van dit werk stierven bovendien binnen vier maanden beide schoonouders en mijn eigen vader. Dit maakte mij bescheiden wat betreft de pretenties als hulpverlener, sensitief voor levensverhalen en varianten van spiritualiteit, ervan bewust dat dood, geloof en humor bij elkaar horen, en overtuigd van de veerkracht die mensen meestal laten zien in confrontatie met ingrijpende levensgebeurtenissen.

Het werken in de psychiatrie (als geestelijk verzorger), de opleiding tot (pastoraal)supervisor, leersupervisor, docent supervisiekunde en trainer klinische pastorale vorming, en de overstap naar de universiteit zijn terugblikkend logische consequenties van die eerdere jaren. Als supervisor en trainer van studenten theologie en van theologen in postacademische opleidingstrajecten heb ik voortdurend de verbinding kunnen leggen tussen theorie en praktijk, en omgekeerd. Als supervisor ben ik enerzijds

opgeleid binnen de traditie van de klinische pastorale vorming (Herman Andriessen, Piet Zuidgeest), waarbij een sterke nadruk ligt op de persoon van de professional. Anderzijds was er het Nederlands supervisieconcept (Frans Siegers, Dinie Haan, Carla van Brederoode en Louis van Kessel) dat mij leerde de dimensies van het beroep en van de concrete werksituatie/organisatie meer te integreren in mijn supervisiestijl.

Vanuit de betrokkenheid met beide tradities heb ik mede aan de wieg gestaan van de samenwerking tussen LVSC en de Raad voor Klinische Pastorale Vorming en Pastorale Supervisie in Nederland. Vanuit die betrokkenheid ben ik nog een aantal jaren redactielid geweest van dit tijdschrift (dat toen nog *Supervisie in Opleiding en Beroep* heette). Tegenwoordig staat mijn werk meer in het teken van wetenschappelijk onderzoek. Sinds mijn promotie (2013), over de spirituele copingstrategieën van longkankerpatiënten, ben ik een van de projectleiders van een grootschalig onderzoek naar geestelijke verzorging. Bij dit project, op basis van case-study's, zijn zestig geestelijk verzorgers en tien onderzoekers betrokken. Het representeert alle lijnen uit mijn loopbaan: inductief werken, sensitief voor de verhalen, alert op de organisatorische context, steeds weer probeerend de small town te verlaten. ▲

Dr. J.W.G. Körver is universitair docent praktische theologie, LVSC-supervisor en leersupervisor aan de Universiteit van Tilburg en hoofdredacteur van het Tijdschrift Geestelijke Verzorging. E-mail: j.w.g.korver@uvt.nl.